

Traditionen tro - og utro

Alle taler om den danske kulturarv. Phønix gør noget ved den. Det danske band tager fat i gamle danske folkeviser med eviggyldigt bid og klæder dem på i ny musikalsk dragt. Den traditionelle danske musik er Phønix' sprog, og kvartetten er yderst bevidste om, at et sprog kun overlever, hvis det hele tiden bliver fornyet og opdateret.

Phønix har med skiftende besætninger eksisteret siden 1990. De har med andre ord været med hele vejen under det danske folkemusikboom, der i løbet af det nye årtusind har skabt overskrifter og fornemme anmeldelser rundt om i verden. Phønix er fortællingen om et band, som har medvirket til at give den traditionelle danske musik et gevaldigt skub fremad, og som har åbnet de internationale øjne og ører for ægte eksotisk og etnisk dansk kultur.

Med det nye album "Folk", der er gruppens sjette i rækken, slår Phønix fast, at de er et af de mest originale bands på den danske folkemusikscene. Lyden af vokal, basklarinet, harmonika og perkussion er ikke hverdagskost - hverken for det trænede folkemusikere eller for det unge P3-vante popøre. Phønix skriver ny musik. Dels instrumentale numre, og dels musik til ældgamle sange, der er en del af den folkelige danske sangkultur og folkevisetradition med ofte mange hundrede år på bagen.

Jamen hallo, vil det måske straks lyde fra en skeptisk modernist, hvad skal vi med det gamle stads? Kan det virkelig sige os noget i 2007? Ja, lyder den korte version af svaret. For sangene er ikke postulater eller fikse ideer.

"Det er nogle rigtig gode historier," siger klarinettisten Anja Præst, "og det er en helt speciel følelse at spille en koncert og fortælle en historie, som er fortalt masser af gange før - måske mange hundrede år tilbage."

Sangerinden Karen Mose har et tæt forhold til den tradition, hvor folk fortalte historier til hinanden gennem sangene.

"Det er de sange, jeg altid har hørt, fordi jeg er vokset op i et hjem, hvor de er blevet sunget. De er mine sange. Ikke museumssange, hvor vi siger: Se hvad vi har fundet i en gammel nodebog. Det er sange, som er fuldstændig levende," siger Karen Mose.

Et levende sprog

Sulten efter den gode historie er næppe forsvundet i dag, og temaet "mand møder kvinde" er just heller ikke gået af mode. Her byder de gamle folkelige sange og viser sig til og kan være særdeles saftige, blodige, alvorlige, sjove og eventyrlige. Trangen til at dykke ned i historien og især Danmarkshistorien er i høj kurs i disse år, og hele kanondebatten og den globaliserede hverdagsdanskernes jagt på identitet afspejler et behov for at lære nye sider af historien at kende. Phønix leverer et lydspor, der benytter sig af ikke blot de gamle tekster, men også af et musikalsk sprog med rødder i den danske muld.

"Det er vores musik. Den bygger på et sprog, som vi er vokset op med. Det er ikke noget, vi har læst os til, og hvor vi prøver at rekonstruere dansk folkemusik. Det er vores sprog," siger Karen Mose.

Phønix har endnu ikke koblet electronica-elementer på deres musik. Hvis de gør det, skal det komme som en naturlig ting og ikke for at gøre sig radiolækre. Men jazz, pop, rock og hiphop er listet ind i musikken og har fået den farve, bandets særlige instrumentering skaber på paletten.

"Det er jo fedt nok, at et nummer har elementer fra noget tidlig hiphop. Men det er ikke et mål for os at lave noget, folk kan genkende eller spejle sig i. Det er ikke sådan, at vi siger, hvis vi lige smider noget hiphop ind her, så vinder vi nok nogle flere. Og hiphoppere ville jo nok dø af grin, hvis vi sagde, at et af vores numre var hiphop. Vi har blot lånt et element, men taler ikke det sprog," siger Karen Mose.

Kopiband med ultimativ frihed

Harmonikaspilleren Jesper Vinther mener, at Phønix på sin vis er et kopiband. For meget af materialet findes i en originalform, og selve musikken bygger på en lang

tradition. Men for det første er Phønix meget utraditionelle i gængs folkemusiksammenhæng, fordi det traditionelle instrument violinen ikke er en del af lydbilledet, og fordi de har perkussion med. For det andet kan Phønix ikke sammenlignes med et almindeligt rock-kopiband, der plunker numre fra et kendt navn og forsøger at få det til at lyde som originalen.

"Vi finder måske materialet på en gammel voksrulle med lyden af en ældre kvinde, der sidder og synger en sang. Den sang har aldrig været lavet på andre måder. Det er hendes version. Hun kunne have fortalt historien, men har valgt at synge den. På samme måde med de sange, Karen har lært af sin mor. De sange er jo ikke nogen, moderen har fra radioen. Det er sange hun har fra forskellige sangkoner og -mænd, som hun har sunget videre for Karen f.eks som godnathistorie," siger Jesper Vinther.

De gamle sange har for længst overskredet sidste salgsdato. Forstået på den måde, at de ikke er beskyttet af ophavsret. De tilhører kategorien "public domain", og Phønix kan i princippet gøre med materialet, hvad de vil. Men den ultimative frihed stiller også krav.

"Netop fordi vi tager fat i musik, der er frit og ubeskyttet rent ophavsretsmæssigt, har vi jo alle muligheder. Her er det vigtigt ikke at lade det blive til museumsmusik og sige, sådan var det i gamle dage. For så slår vi den levende musik ihjel. Hvis den skal leve i dag, skal det ske i de rammer, vi er i," siger Karen Mose.

Phønix har turneret i USA, Canada, Japan, Italien, Frankrig, Belgien, Tyskland, Tjekkiet, Estland, Norge og Sverige og de har påkaldt sig stor international opmærksomhed med talrige fornemme anmeldelser. I 2003 var de på forsiden af det ansete amerikanske musikmagasin Global Rhythm, der havde dansk folkemusik som tema. Samme år fik Phønix to priser ved Danish Music Awards Folk for albummet "Pigen og drengen". Phønix har udgivet seks album inklusiv det nye "Folk". På koncertfronten er Phønix flittige herhjemme, ikke kun på spillesteder og festivaler, men også til skolekoncerter i det ganske land.

Phønix består af:

Karen Mose, vokal

Jesper Vinther: harmonika

Anja Præst: Basklarinet og klarinet

Jesper Falch: Perkussion

Se mere på www.phonixfolk.dk samt www.myspace.com/phonixfolk